

Vilém Knoll
Jakub Hablovič
a kolektiv (eds.)

NADĚJE PRÁVNÍ VĚDY 2023

Právní věda v praxi

Naděje právní vědy 2023

Naděje právní vědy 2023

Právní věda v praxi

**Vilém Knoll, Jakub Hablovič
a kolektiv (eds.)**

Sborník příspěvků
ze stejnojmenné mezinárodní konference
pořádané Fakultou právnickou Západočeské univerzity v Plzni
v hybridní formě dne 24. listopadu 2023

Plzeň 2024

**FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Naděje právní vědy 2023: Právní věda v praxi

Editoři:

doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D.; Mgr. Jakub Hablovič, Ph.D.

Recenzenti:

Mgr. Michal Dittrich, Ph.D.; Mgr. Tomáš Křivka, Ph.D.; JUDr. Bc. Petr Kybic, Ph.D.;

doc. JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.; prof. JUDr. Karel Marek, CSc.;

JUDr. et PhDr. Jiří Novotný, Ph.D.; JUDr. Tomáš Pezl, Ph.D.;

JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.

Za obsahovou stránku odpovídají autoři příspěvků.

Typografická úprava:

Jakub Pokorný

Vydala:

Západočeská univerzita v Plzni, Univerzitní 2732/8, 301 00 Plzeň

První vydání, 806 stran

Plzeň 2024

ISBN 978-80-261-1258-7

ISBN 978-80-261-1257-0 (brožovaná vazba)

DOI <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2023>

© Západočeská univerzita v Plzni, 2024

Editorická předmluva

Konference Naděje právní vědy je Fakultou právnickou Západočeské univerzity v Plzni pořádána s přestávkami již od roku 2006 a stala se již tradiční akcí na které se setkávají mladí i zkušenější vědečtí pracovníci a zejména doktorandi. Výhodou této konference – jak se alespoň její organizátoři domnívají – je její široké tematické pojetí, které umožňuje účastníkům prezentovat svá aktuálně zpracovávaná témata bez nutnosti jejich modifikace z důvodu tematického ohraničení, která podobné akce obvykle mají. To může být zajímavé zejména pro studenty doktorských studijních programů, kteří zde mohou prezentovat části připravovaných disertačních prací, získat zpětnou vazbu své dosavadní vědecké práce a současně jim také umožňuje naplnit jeden z obvyklých studijních požadavků – publikování části práce před jejím předložením k obhajobě. Tato akce tak naplňuje svůj cíl, který deklaruje již ve svém názvu, tedy podpořit a rozvíjet budoucí nadějně právní vědce bez rozdílu témat jejich zájmu.

Letošní 12. ročník konference byl opět uspořádán v hybridní formě, přičemž byla koncipován jako jednodenní. Za velkého zájmu účastníků ji v pátek 24. listopadu 2023 zahájil úvodním slovem děkan Fakulty právnické ZČU JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D., který v něm zdůraznil zejména potřebu rozvíjení osobních kontaktů mladých vědeckých pracovníků prostřednictvím konferenčních akcí. Následně proděkan pro vědu a výzkum doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D., seznámil přítomné s organizačními záležitostmi akce. Poté následovalo jednání v jednotlivých sekcích. S ohledem na to, že i v tomto roce byla přihlášena konferenční vystoupení zaměřená na různorodou škálu otázek právní vědy i aplikační praxe, odehrávala se konference v pěti souběžně probíhajících sekcích volně přístupných všem účastníkům. V nich osobně nebo on-line vystoupilo 122 řečníků z toho 67 ze zahraničí (ze Slovenska, Polska, Maďarska, Nizozemí), kteří přednesli své příspěvky v češtině, slovenštině, polštině a angličtině. Konference tak měla stejně jako v předešlých ročnících velmi bohatou účast.

Za nelehkou organizaci rozsáhlé akce a přípravu sborníku je třeba poděkovat řešitelskému a organizačnímu týmu, zejména Mgr. Jakubovi Hablovičovi, Ph.D., který se spolu s Mgr. et Mgr. Karolínou Hanzlovou, Mgr. Bc. Denisou Kotroušovou, JUDr. Janem Mífkem a Mgr. Vojtěchem Urbou skvěle zhostil také řízení jednotlivých konferenčních sekcí. V neposlední řadě pak děkujeme také

členům organizačního týmu z řad studentů a zejména pak recenzentům této publikace za její posouzení.

Konference samotná i vydání tohoto sborníku pak bylo financováno v rámci interního grantového projektu Západočeské univerzity v Plzni SVK1-2023-007 „Naděje právní vědy – Právní věda v praxi 2023“.

Pevně věřím, že tento sborník si i přes své velmi široké tematické rozpětí najde spokojené čtenáře nejen z řad právnické akademické obce, ale i z řad všech těch, kteří se zabývají právem v praxi.

za organizační tým
doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D.

Obsah

<i>Marek Adamkovič</i> Aktuálny stav kriminalizácie dezinformácií v Slovenskej republike	1
<i>Jan Adamov</i> Sankční politika České republiky v multilaterálním kontextu	7
<i>Filip Baláži</i> Princípy zdaňovania vs. aktuálne trendy v boji proti daňovým únikom	15
<i>Lýdia Baluchová</i> Medzinárodnoprávna subjektivita jednotlivca v oblasti ochrany ľudských práv s jej presahom do azylu a utečenectva	25
<i>Tibor Bartoš, Martin Orviský</i> Karuselové podvody	36
<i>Lilla Andrea Barzo</i> Thoughts on the private law interpretation of the doctor's duty to tell the truth ...	48
<i>Alexandra Bejvančická</i> Předběžné šetření některých trestných činů proti 6. příkázání: postavení obviněného a jeho advokáta	55
<i>Veronika Bernardinová</i> Aplikace korektivu dobrých mravů v rozhodovací praxi Ústavního a Nejvyššího soudu	63
<i>Matej Biroš</i> Materiálny pohľad na vývoj výšky škody ako kvalifikačného znaku následku trestného činu	71
<i>Petr Bydžovský</i> Právní úprava alternativních fondů z hlediska prevence kriminality	84

<i>Patrik Mária Čerňanský</i> Rozhodnutie prezidenta o nevyzmenovaní osoby za člena vlády Slovenskej republiky – Oprávnenie alebo svojvôľa?	90
<i>Radka Čihulková</i> Rekognice osob simultánní, sekvenční, wildcard či eliminační – kterou preferovat?	99
<i>Milan Dočkal</i> Vybrané aspekty nabytí vlastnického práva k pohľadávce	110
<i>Miroslava Dolíhalová, Jakub Dzimko</i> K zmluvnej úprave majetkových vzťahov medzi manželmi v podmienkach Slovenskej republiky	118
<i>Milan Ďurica</i> O rozvoji inštitútu odporovateľnosti v judikatúre najvyšších súdnych autorít	131
<i>David Dvořák</i> Disciplinární řízení v osnově zákona o tiskové komoře z roku 1930	140
<i>Attila Fodor</i> Polygraf v trestnom konaní v kontexte zásady nemo tenetur	147
<i>Laura Gazdagová</i> Medzinárodnoprávne mechanizmy ochrany environmentálnych ľudských práv hmotnoprávneho charakteru	157
<i>Karolína Godál</i> Nařízení o obecném režimu podmíněnosti ve světle rozhodnutí Soudního dvora EU o žalobách Maďarska a Polska a jeho budoucnost mezi nástroji na ochranu právního státu	170
<i>Karolina Gwiżdż</i> Recent changes in the taxation of residential real estate acquisitions in the context of the Polish tax on civil law transactions	182

<i>Milan Hlušák</i> Domnienky a fikcie v súkromnom práve	189
<i>Dominik Hoda</i> Odpovednosť člena statutárneho orgánu obchodní korporace za spôsobení úpadku ve světle § 66 zákona o obchodních korporacích ...	198
<i>Júlia Hoffmanová</i> Vybrané riziká a príležitosti daňovej (ne)regulácie v digitálnej ekonomike ...	207
<i>Roland Hochmann</i> Ekonomická kriminalita a priestor pre využívanie alternatívnych trestov pri jej trestaní	215
<i>Diana Horňáková</i> Právna regulácia obmedzovania politických práv v núdzových situáciách – rámcová analýza	222
<i>Žaneta Hošková</i> Žádost o výkon práce na dálku dle novely zákoníku práce	236
<i>Kateřina Hrabánková</i> Ochrana veriteľov v čase krízy obchodnej spoločnosti	246
<i>Miroslav Chupáč</i> Otázka (ne)priznání náhrady nákladů za zastoupení advokátem v soudním řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví	258
<i>Viktória Jánošová</i> Legal framework for the temporary protection of refugees	267
<i>Simona Karafová</i> (Ne)autorita ústavného textu optikou ústavných zmien	278
<i>Maximilián Kiko</i> Povinná miera opatrnosti poškodeného pri podvodných konaniach z pohľadu trestného práva hmotného	288

<i>Renáta Kišoňová</i>	
Od obdivu k znechuteniu	298
<i>Adam Kobylyjanský</i>	
Kauza Tempel ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu	303
<i>Roman Kočí</i>	
Neslučitelnost funkcí zastupitele obce pohledem garance základních lidských práv	311
<i>Marie Kohoutová</i>	
Úloha mezinárodních dohod při ochraně práva znát svůj původ	322
<i>Vladimír Kolář</i>	
Procesní důsledky porušení povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele poskytovatelem úvěru	330
<i>Vladimír Krejža</i>	
Odpovědnost za pomocníka-zaměstnance: Jak udělat z hororu příběh s dobrým koncem	342
<i>Petr Kulawiak</i>	
Nemajetková újma při pracovním úrazu	352
<i>Viliam Kutenič</i>	
Dodržiavanie zákonnosti v prípravnom konaní	358
<i>Elena Lazoriková</i>	
Špecifikácia daňových trestných činov v podmienkach Slovenskej republiky ...	366
<i>Zuzana Macková</i>	
Otázky nad aplikáciou Nariadenia (EÚ) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia pri poskytovaní štátnych sociálnych dávok (prídavku na dieťa)	377
<i>Martin Mach</i>	
The Right to be forgotten... but is it really a right?	390

<i>Ondřej Mach</i>	
Změna pohlaví v kontextu pracovního práva	397
<i>Martina Makaturová</i>	
Vývoj pôsobnosti Európskej únie v oblasti trestného práva	409
<i>Jan Mířek</i>	
Specializace trestních úseků soudních oddělení na sexuální trestné činy a na mezinárodní justiční spolupráci	419
<i>Miroslav Mimra</i>	
Nová právní úprava práce na dálku v zákoníku práce	431
<i>Pavčina Minaříková</i>	
Přijatá opatření ve vybraných státech Evropské Unie v době protiruských sankcí v oblasti veřejných zakázek a jejich vzájemné srovnání	443
<i>Michal Novák</i>	
Vybrané nedostatky zákona na ochranu republiky a jeho nadužívání v kontexte urážky prezidenta republiky	452
<i>Mária Nováková, Pavol Rak, Katarína Kezman</i>	
Pracovné podmienky odsúdených	458
<i>Jan Novotný</i>	
Limity mediálních projevů soudců plynoucí z požadavku nestrannosti	466
<i>Jiří Novotný</i>	
Aktuální stav dokončení hospodářské a měnové unie	477
<i>Kateřina Obadalová</i>	
Zaměstnanci nebo OSVČ? První rozhodnutí evropských soudů	489
<i>Júlia Ondrová, Michal Úradník</i>	
Ústavná sťažnosť fyzických alebo právnických osôb v intenciách lehôt	499

<i>Paulina Paľach</i>	
The latest jurisprudence line of the Polish Supreme Court in the context of doubts regarding the interpretation of Art. 17 ¹⁸ sec. 1 of the Act on Housing Cooperatives	506
<i>Petra Paluchová</i>	
Ochrana zvierat ako súčasť verejného záujmu z pohľadu Európskeho súdu pre ľudské práva	514
<i>Lucia Petříková</i>	
Náhradné materstvo z pohľadu aplikačnej praxe pracovného práva	524
<i>Vladimír Petrila</i>	
Zneužitie práva a daňový podvod v kontexte judikatúry Súdneho dvora Európskej únie	531
<i>Dominika Písařčíková</i>	
Postihovanie plagiatstva normami správneho práva	543
<i>Juraj Plaza</i>	
Eliminácia pracovných úrazov pomocou umelej inteligencie	550
<i>Martin Plch</i>	
Přivlastnění a nález jako originární způsob nabytí vlastnického práva v občanském zákoníku	560
<i>Viliam Poništ</i>	
Vliv rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-422/19 a C-423/19 „Hessischer Rundfunk“ na vývoj menového práva	571
<i>Natália Priateľová</i>	
Zvýhodnenia ESOP programov a ich uplatnenie v praxi	584
<i>Marek Prudovič</i>	
lus commune – jeho pramene a charakteristika	596

<i>Nguyen Thi Quynh</i> Criticisms of Conventions on international carriage of goods by sea and the question of uniformity	606
<i>Martin Skaloš</i> Právo užívania pôdy v právnej úprave socialistického Československa	615
<i>Raheleh Soltanibahreman</i> Copyright regulations for AI-generated works in the EU	625
<i>Somayyeh Soltanibahreman</i> Legal History and Theory of Law: Unraveling the Foundations of Jurisprudence	632
<i>Marek Strzala</i> Religious freedom and the implementation of electoral programmes after the 2023 parliamentary elections in Poland	639
<i>Luca Szentgyörgyi</i> Property regime of couples in civil partnership in Hungarian law	653
<i>Michaela Szittyaiová</i> Keď sa proces sporí s hmotou (v prípadovej štúdií)	660
<i>Katarína Zajác Ševcová</i> Nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka, publicita údajov katastra a možné zodpovednostné nároky	666
<i>Lucia Šimová</i> Inštitút zapretia otcovstva so zreteľom na návrh dieťaťa	676
<i>Renata Špatenková</i> Nová realita dohod o prácich konaných mimo pracovný poměr. Omezení flexibility pod lupou transpoziční novely zákoníku práce	684
<i>Lukáš Toman</i> Povaha regresního nároku daňového ručitele	696

<i>Frederika Vešelényiová</i>	
Vývoj právnej úpravy poručníctva a zverenia dieťa do náhradnej starostlivosti na Slovensku v prvej polovici 20. storočia	702
<i>Pavel Vetešník</i>	
Role Ústavního soudu České republiky související s pandemií vyvolanou koronavirem COVID-19	714
<i>Michaela Vilhanová, Barbora Klůčiková</i>	
Obchodovanie s deťmi	729
<i>Bronislava Vinerová</i>	
Sloboda prejavu verzus právo na ochranu výsledkov tvorivej duševnej činnosti a možnosti jeho trestnoprávnej ochrany	739
<i>Gabriela Vlková</i>	
Agresivní daňové plánování a zneužití práva v judikatuře Nejvyššího správního soudu	753
<i>Vladislav Vnenk</i>	
Náležitosti odůvodnění příkazu k domovní prohlídce v judikatuře Ústavního soudu ČR	759
<i>Izabela Wasik</i>	
Education in the folk schools in the activities of the National Diet of Galicia	765
<i>Veronika Zoričáková</i>	
Aplikačný rozsah generálnej klauzuly bezdôvodného obohatenia v slovenskom a českom práve	778
<i>Marek Żukal</i>	
„Právo veta“ stálých členů Rady bezpečnosti OSN a limity jeho výkonu	787

K zmluvnej úprave majetkových vzťahov medzi manželmi v podmienkach Slovenskej republiky

Mgr. MIROSLAVA DOLÍHALOVÁ, PhD.

Katedra občianskeho a pracovného práva
Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Mgr. JAKUB DZIMKO, PhD.

Katedra obchodného a finančného práva
Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

DOI: <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2023.118-130>

Kľúčové slová:

majetkové vzťahy manželov, bezpodielové spoluvlastníctvo manželov,
manželská zmluva

Úvod

Manželské majetkové právo zahŕňa právnu úpravu všetkých majetkových vzťahov, ku ktorých vzniku dochádza v dôsledku uzatvorenia manželstva bez ohľadu na to, v ktorom právnom odvetví sú upravené. V užšom zmysle slova sa manželským majetkovým právom rozumie len úprava majetkových vzťahov medzi manželmi k spoločnému majetku a majetkovým vzťahom k tretím osobám. Pre spôsob usporiadania majetkových práv a záväzkov manželov k majetku, ktorý každý manžel vlastní v okamžiku uzatvorenia manželstva, k majetku, ktorý manželia nadobudnú spoločne alebo jednotlivu za trvania manželstva, ako aj k súhrnu práv a záväzkov každého manžela v prípade, že dôjde k zániku manželstva

sa používa pojem manželský majetkový režim.¹

Základným inštitútom manželského majetkového práva je inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj ako „BSM“), ktorý bol do právneho poriadku Slovenskej republiky zakotvený zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) a predstavuje zákonný majetkový režim. Jeho vylúčenie a založenie iného – zmluvného majetkového režimu prostredníctvom „manželskej zmluvy“ právna úprava Slovenskej republiky nepripustila a dodnes nepripúšťa.

Cieľom príspevku je analyzovať aktuálnu právnu úpravu v oblasti úpravy majetkových vzťahov medzi manželmi v rámci zákonných možností v Slovenskej republike a vo svetle komparácie s právnou úpravou Českej republiky. Autori zároveň poukazujú aj na úvahy v intenciách *de lege ferenda* v súvislosti s pripravovanou rekodifikáciou súkromného práva v Slovenskej republike.

Manželská zmluva

Z historického hľadiska bola manželská zmluva tradične ponímaná ako zmluva upravujúca majetkové aspekty spolužitia manželov počas trvania manželstva, ale aj pre prípad zániku manželstva smrťou, prípadne jeho zrušením, rozvodom alebo vyhlásením manželstva za neplatné.²

To platilo aj pre územie Slovenska, kde sa manželské majetkové právo spravovalo až do roku 1949 uhorským obyčajovým právom.³ Manželská zmluva nemohla byť v rozpore s manželstvom a jeho poslaním a taktiež nemohla meniť kogentné ustanovenia základných zásad manželského majetkového práva. Ak zmluva upravovala majetkové vzťahy len čiastočne, platili popri zmluve aj ustanovenia zákona, obyčajového práva, či kuriálne decézie. Predmetom manželskej zmluvy tak mohli byť hlavne spolu nadobudnutý majetok, veno, obvenenie, ale aj vyživovacia povinnosť.⁴ Ak manželská zmluva obsahovala aj ustanovenia pre

¹ DVOŘÁK J.: *Majetkové společenství manželů*. Praha: ASPI Publishing, 2004, s. 24–25.

² TAKÁČ, J.: *Modifikácia bezpodielového spoluvlastníctva manželov a jeho zánik za trvania manželstva*. 2. preprac. a rozš. vyd. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2023, s. 15.

³ ŠOŠKOVÁ, I.: Vývoj majetkoprávneho postavenia ženy na Slovensku po roku 1945 s dôrazom na jej majetkové pomery v manželstve. In: *Sféry ženy: právne, politické a ekonomické vedy*, Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela; Praha: Sociologický ústav Akadémie vied Českej republiky, 2004, s. 81.

⁴ ŠOŠKOVÁ, I.: Koakvizícia a zákonné majetkové spoločenstvo – historickoprávna analýza vývoja

prípád smrti, pokladala sa zároveň za dedičskú zmluvu s povinným splnením jej podstatných náležitostí. Manželská zmluva mohla byť uzavretá pred vznikom manželstva s výhradou jeho uzavretia alebo počas trvania manželstva. Z hľadiska formálneho sa k jej platnosti vyžadovala verejno-notárska forma. Platnosť zmluvy bola viazaná na vôľu manželov a trvanie manželstva.⁵

Zákon o rodinnom práve (č. 265/1949 Zb.) inštitútu manželskej zmluvy neprevzal. Vychádzal zo zásady jednotného režimu majetkových vzťahov medzi manželmi, ktoré upravil v rámci inštitútu zákonného majetkového spoločenstva. Išlo o legálny systém usporiadania manželských majetkových vzťahov s možnosťou čiastkových zmluvných modifikácií, ktorými bolo podľa § 29 možné upraviť rozsah, správu majetkového spoločenstva, ako aj vyhradiť jeho vznik až ku dňu zániku manželstva. Pod vplyvom koncepcie podceňovania majetkových vzťahov v manželstve a rodine a ich zatlačovania do pozadia vyústil legislatívny vývoj začiatkom 60. rokov minulého storočia do tzv. „civilizácie“ majetkových vzťahov medzi manželmi, čo znamená, že došlo k ich oddeleniu od vzťahov osobno-právnych. Vychádzajúc z ideologickej požiadavky vtedajšej doby, že zo zákona o rodine majú byť vytlačené všetky majetkové vzťahy, sa ťažiskom právnej úpravy rodinného práva stala úprava osobno-právnych vzťahov. Úprava majetkových vzťahov medzi manželmi (s výnimkou vzájomnej vyživovacej povinnosti, ktorá aj naďalej zostala upravená zákonom o rodine) bola prenesená do novoprijatého Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.). Ako už bolo vyššie uvedené, základným inštitútom manželského majetkového práva sa stal inštitút BSM, ktorý bol regulovaný normami *ius cogens*. Po roku 1964 tak neboli možné žiadne modifikácie zákonného inštitútu, v dôsledku čoho zmluvná úprava spoločného majetku v tejto oblasti prakticky úplne vymizla.⁶

majetkových vzťahov medzi manželmi v Československu. In: *Štát a právo*, roč. 2, 2015, č. 1, s. 17–36.

⁵ ŠOŠKOVÁ, I.: *Manželstvo a manželsko-právne vzťahy vo svetle prvej kodifikácie československého rodinného práva 1949*. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2016, s. 50.

⁶ ŠOŠKOVÁ, I.: *Právne formy usporiadania majetkových vzťahov medzi manželmi na území Slovenska – história a súčasnosť*. In: *Štát a právo*, roč. 6, 2019, č. 2–3, s. 191–234.

Zmluvné modifikácie bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Do tohto stavu podstatne zasiahla novela Občianskeho zákonníka z roku 1991,⁷ ktorá odstránila rigoróznosť dovtedajšej právnej úpravy, keď umožnila manželom upraviť vzájomné majetkové práva odchylné od zákonnej právnej úpravy. Právna úprava tak v § 143a ods. 1 OZ pripúšťa možnosť modifikovať zákonné BSM, ale len pokiaľ ide o jeho rozsah, časový okamih vzniku a napokon správu spoločného majetku. Autonómia vôle manželov však nemôže ísť tak ďaleko, aby BSM vylúčili vôbec. To znamená, že BSM ako systém spoločného nadobúdania vlastníctva za trvania manželstva je záväzný pre všetky manželstvá – vzniká *ex lege*. Manželia majú iba možnosť, v zákonom presne stanovených medziach, odchyliť sa od zákonnej úpravy. Akákoľvek dohoda medzi manželmi (prípadne snúbencami) o vylúčení BSM by bola absolútne neplatná. Dohody uzatvárané podľa § 143a Občianskeho zákonníka musia zároveň rešpektovať kogentnosť občianskoprávnej úpravy bezpodielového spoluvlastníctva, v dôsledku čoho dohoda, ktorá by problematiku majetkových vzťahov medzi manželmi upravovala odchylné od medzí zákonnej úpravy, by bola neplatná pre rozpor so zákonom. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na právny názor Krajského súdu v Prešove, podľa ktorého hoci odvolací súd nespochybňuje tvrdenie žalobcu, že právne úkony sa už dlhú dobu posudzujú podľa ich obsahu, a nie podľa ich názvu, súčasne uvádza, že zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzatvorenú počas trvania manželstva sporových strán a pred zánikom ich bezpodielového spoluvlastníctva ako zmluvu upravujúcu majetkové vzťahy medzi manželmi nemožno podriaďiť pod žiadnu z dohôd obsiahnutých v § 143a Občianskeho zákonníka. Keďže výpočet týchto dohôd je taxatívny, v dôsledku čoho žiadna iná dohoda medzi manželmi týkajúca sa majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je prípustná, odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je pre rozpor so zákonom absolútne neplatná.⁸

Pokiaľ ide o možnosť manželov zmeniť zákonný rozsah BSM, do úvahy prichádzajú vlastne len dve zmeny, a to *rozšírenie* alebo *zúženie* rozsahu. Rozšírenie rozsahu znamená, že na základe dohody manželov budú do BSM patriť aj

⁷ Zákon č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník, ktorým bolo doplnené ustanovenie § 143a, ktoré je účinné dodnes.

⁸ Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. 8. 2020, sp. zn. 11Co/12/2020.

také veci, ktoré by inak patrili do výlučného vlastníctva iba jedného z nich (napr. pôjde o veci, ktoré získa jeden z manželov darovaním). Naopak, zúžením rozsahu BSM sa rozumie, že na základe dohody manželov budú z BSM vyňaté veci, ktoré by doň podľa zákonnej úpravy patrili (napr. príjem manžela z podnikateľskej činnosti). Je potrebné zdôrazniť, že aj v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR, ustanovenie notárskej zápisnice v znení: „*majetok, ktorý nadobudnú v budúcnosti nebude patriť do BSM, ale bude patriť do výlučného vlastníctva toho ktorého účastníka, ktorý tento nadobudne kúpou (zo svojich finančných prostriedkov), darom, alebo inou formou. Za svoje finančné prostriedky každý účastník nadobúda v budúcnosti do svojho výlučného vlastníctva, pričom aj finančné prostriedky patria do výlučného vlastníctva toho účastníka, ktorý ich nadobudol.*“, nespĺňa zákonnú požiadavku zúženia zákonom určeného rozsahu BSM, teda, že k jeho zúženiu nesmie dôjsť do takej miery, že by BSM prestalo vôbec existovať. Inak povedané, dojednanie v uvedenom znení nepredstavuje zúženie rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva, ale *de facto* upravuje jeho zánik, čo samozrejme inštitút zúženia rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva upravený v ustanovení § 143a Občianskeho zákonníka neumožňuje, a to ani s prihliadnutím na prípadnú zhodu vôle manželov, teda v občianskoprávných vzťahoch na inak akceptovanú zásadu zmluvnej voľnosti (autonómii vôle).⁹

Právna úprava ďalej pripúšťa, aby si manželia odlišne od ustanovení zákona dojednali *správu spoločného majetku* (napr. manželia môžu dohodou založiť, že všetky právne úkony týkajúce sa spoločného majetku budú vyžadovať súhlas oboch manželov).¹⁰

Poslednou prípustnou zmenou je možnosť manželov modifikovať *moment vzniku BSM*, to znamená odložiť vznik BSM ku dňu zániku manželstva.¹¹ Ide o obdobu tzv. koakvizície platnej na území Slovenska do roku 1949, kedy išlo o majetkové spoločenstvo manželov pre prípad zániku manželstva.

⁹ Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 5. 2019, sp. zn. 5Cdo/58/2017.

¹⁰ Podľa zákonnej úpravy bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný (§ 145 ods. 1 OZ).

¹¹ TAKÁČ, J.: Aktuálne otázky vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. In: *Štát a právo*, roč. 8, 2021, č. 4, s. 321–330.

Spoločné črty modifikačných dohôd

Spoločné črty modifikačných dohôd je možné jednoducho a prehľadne rozčleniť do nasledovných bodov:

- a) zmluvné strany dohody,
- b) forma dohody,
- c) účinnosť dohody medzi manželmi,
- d) účinnosť dohody vo vzťahu k tretím stranám.

Ad a) Občiansky zákonník vo svojom ustanovení § 143a používa v súvislosti s modifikačnými dohodami výlučne pojem „*manželia*“. Z predmetnej dikcie príslušného ustanovenia „*manželia môžu dohodou*“, „*manželia sa môžu dohodnúť*“ je teda možné vyvodiť záver, že modifikačné dohody môžu uzatvárať len manželia, a to najskôr okamihom uzavretia manželstva a samozrejme kedykoľvek počas trvania manželstva (to platí aj pre prípad zmeny alebo zrušenia modifikačnej dohody).

Ad b) Občiansky zákonník v ustanovení § 143a ods. 3 jednoznačne zakotvuje, že modifikačné dohody vyžadujú formu notárskej zápisnice. Z uvedeného ustanovenia tak vyplýva, že iba „obyčajná“ dohoda manželov o modifikácii ich BSM (urobená ústne, písomne alebo konkludentne) nepostačuje. Modifikačná dohoda uzatvorená inak ako vo forme notárskej zápisnice je v zmysle ustanovenia § 40 ods. 1 OZ absolútne neplatná. Pokiaľ sa dohoda má týkať nehnuteľností, nadobúda účinnosť vkladom do katastra nehnuteľností (§ 149a OZ).¹²

Ad c) Pokiaľ ide o otázku účinnosti modifikačných dohôd medzi manželmi, k tejto otázke zaujal stanovisko aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý konštatoval, že dohodou o rozšírení alebo zúžení rozsahu BSM, uzavretou podľa § 143a ods. 1 OZ, nemožno meniť už existujúce vlastnícke vzťahy. Dohoda podľa § 143a OZ môže upravovať len režim nadobúdania vecí do BSM v budúcnosti, ale sama o sebe nemôže byť právnym titulom pre zmenu vlastníckych vzťahov manželov založených pred jej uzavretím.¹³

Ad d) V súlade s ustanovením § 143a ods. 3, druhá veta OZ platí, že manželia sa môžu voči inej osobe na túto dohodu odvolať len vtedy, ak jej je táto dohoda

¹² GANDŽALOVÁ, D. - GANDŽALOVÁ, L.: Settlement of joint property of spouses – selected issues. In: *European journal of public matters*, 2018, no. 2, p. 127–138.

¹³ Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 7. 2007, sp. zn. 2 Sž-o-Ks 93/2006; R 30/2008.

známa. Predmetné ustanovenie tak chráni práva a oprávnené záujmy tretích osôb, ktorých sa modifikačné dohody môžu svojim obsahom dotknúť. V prípade, ak tretia osoba o existencii modifikačnej dohody nemá vedomosť, platí a postupuje sa tak, akoby takáto dohoda vôbec neexistovala. Tretími osobami sú najmä veritelia jedného alebo oboch manželov, ako aj iné osoby, ktoré v dobrej viere v súlade s ustanovením § 143 OZ posudzujú všetok majetok manželov za majetok ich v BSM a ako k takému k nemu v akomkoľvek smere aj pristupujú. Je taktiež potrebné zdôrazniť, že manželia sa síce môžu voči inej osobe na modifikačnú dohodu odvolať len vtedy, ak je jej táto dohoda známa, avšak nezáleží na tom, akým spôsobom sa stala táto dohoda tejto osobe známa, t. j. či bola tretia osoba oboznámená s existenciou takejto dohody priamo manželmi alebo akoukoľvek inou osobou.

Porovnanie s právnou reguláciou v Českej republike

V období pred 1. 8. 1998 platila právna úprava bezpodielového spoluvlastníctva manželov v podmienkach Českej republiky, ktorá bola novelou Občianskeho zákonníku č. 91/1998 Sb. nahradená pojmom *společné jmění manželů* (ďalej aj ako „SJM“).¹⁴ Inak povedané, SJM sa zrodilo s dátumom 1. 8. 1998 a jeho podstata prakticky ostala podobná BSM napríklad aj v tom, že v prípade faktického nadobudnutia majetku len jedného z manželov sa stáva jeho automatickým vlastníkom aj druhý z manželov v tom istom pomere.¹⁵ Najmarkantnejšou obsahovou zmenou bola práve inkorporácia dlhov. Predmetom spoločného majetku manželov sa stali aj záväzky, ktoré niektorému z manželov alebo obom manželom vznikli počas trvania manželstva. Výnimkou boli záväzky, ktoré patrili výhradne jednému z manželov a záväzky, ktorých rozsah presahoval mieru primeranú pomerom manželov.¹⁶ Toho času bolo ako novum zavedená možnosť „predmanželskej zmluvy“, a to v § 143a ods. 3, ktorý hovorí o možnosti modifikovať spoločný majetok manželov aj pre mužov a ženu, ktorí chcú uzavrieť manželstvo – neskôr nahradené termínom *snúbenci*.

¹⁴ TAKÁČ, J.: Exkurz. Česká právní úprava: systematický výklad. Tretia časť. In: *Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov*. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2021, s. 51–68.

¹⁵ FIALA, J. a kol.: *Občianske právo*. Praha: ASPI, s. 99–101.

¹⁶ POKORNÝ, M. – BIČOVSKÝ J. – HOLUB, M.: *Společné jmění manželů*. Praha: Nakladatelství Linde, 2000, s. 35.

Nový Občanský zákoník v Českej republike (ďalej aj ako „NOZ“)¹⁷ vyjadruje v ustanovení § 495 čo je obsahom „spoločného jmění“ (aktíva a zároveň aj pasíva) a práve manželia, ktorí sa nechcú podriaďiť popísaným pravidlám, si môžu svoje majetkové záležitosti upraviť inak. Spoločný majetok manželov tak u nich ani nemusí vzniknúť (keď uzavru predmanželskú zmluvu), alebo vznikne, ale môže byť užší a časť majetku do neho nepatrí. Opačný variant nastane, ak si manželia SJM rozšíria a vložia do neho napríklad nehnuteľnosť, ktorú jeden z nich zdedil. K otázke modifikačnej zmluvy, *in concreto* o zúžení BSM v právnej regulácii Slovenskej republiky, okrem iného platí, že takáto dohoda nie je dovolená vo vzťahu k existujúcim veciam v spoločnom majetku manželov s účinkom *ex nunc*. Vychádzajúc z premisy, že zmluvnú voľnosť možno obmedziť len zákonom a z legálnej definície uvedenej v ustanovení § 143a OZ to explicitne nevyplýva, možno usudzovať, že pripustenie modifikačnej dohody aj vo vzťahu k majetku, ktorý tvorí súčasť BSM je dovolený. Uvedené však nie je podporené žiadnym nosným judikátom ani právnym názorom súdnej autority v Slovenskej republike, práve naopak, aplikačná prax k tejto otázke zvyrazňuje účinky *ex tunc*.¹⁸ Pre úplnosť dodávame, že aktuálna legálna úprava obsiahnutá v českom NOZ v ustanovení § 716 ods. 1 takisto nepripúšťa spätné účinky modifikačných zmlúv, avšak pre nás významným rozdielom je tá skutočnosť, že pripúšťa úpravu rozsahu už spoločného majetku patriaceho do SJM, vylučuje sa však účinok *ex nunc*. Ako príklad uvádzame, že manželia sa môžu dohodnúť, že auto, ktoré majú v spoločnom majetku (SJM), bude len vo výlučnom vlastníctve jedného manžela, nie je však možné dohodnúť, že vo výlučnom vlastníctve bolo od času jeho kúpy.¹⁹

Úvahy de lege ferenda

Je nepochybné, že právna úprava majetkových vzťahov medzi manželmi v Slovenskej republike je už zastaraná, veľmi stručná a nepostačujúca v dnešnom

¹⁷ Zákon č. 89/2012 Zb. Občanský zákoník v znení neskorších predpisov, zároveň rekonifikoval české súkromné právo a nahradil predchádzajúci československý Občiansky zákonník z roku 1964 a ďalšie zákony.

¹⁸ Bližšie pozri právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.7.2007, sp. zn. 2 Sž-o-Ks 93/2006; R 30/2008:“... Dohodou o rozšírení alebo zúžení rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzavretou podľa § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemožno meniť už existujúce vlastnícke vzťahy...”

¹⁹ DVORÁK, T.: *Spoločné jmění manželů a právní úprava jeho smluvní modifikace de lege lata a de lege ferenda*. Obchodní právo. 2013, roč. 22, č. 7-8, s. 242-263

dynamickom vývoji spoločnosti. Treba preto privítať koncepciu navrhovaného Občianskeho zákonníka, ktorý počíta aj s novou právnou úpravou majetkových vzťahov medzi manželmi spočívajúcou najmä na akceptácii jednej zo základných zásad súkromného práva – zásady zmluvnej slobody.

Legislatívny zámer kodifikácie súkromného práva v Slovenskej republike²⁰ už počíta so zavedením dvoch majetkových právnych režimov medzi manželmi – *zmluvným a zákonným*.

Pre prípad, že si manželia neupravia majetkové otázky zmluvou, bude platiť zákonný režim vo forme *zákonného majetkového spoločenstva*.

Zákonné majetkové spoločenstvo je koncipované široko a „*vzťahuje sa na všetky vecné a záväzkové práva, ktoré manželia alebo jeden z nich nadobudli počas trvania manželstva, pokiaľ nejde o práva, ktoré zákon zo zákonného spoločenstva vylučuje*“.²¹ V zmysle navrhovanej úpravy sa aj naďalej počíta s inštitútom BSM, pričom v ich vzájomnom vzťahu má platiť, že zákonné majetkové spoločenstvo je širšie spoločenstvo všetkých vecných a záväzkových práv a BSM predstavuje len spoločenstvo vlastníckych práv. Navrhuje sa totiž, aby k veciam, ktoré sú predmetom vlastníckeho práva vzniklo BSM a aby iné vecné a záväzkové práva patriace do spoločného majetku boli v nedielnom spoločenstve manželov. Ide o nový pojem a je nanajvýš žiaduce jeho vymedzenie. Otvorenou otázkou zatiaľ zostáva, či sa jeho výklad ponechá právnej teórii a aplikáčnej praxi alebo sa v zákone vymedzia jeho znaky.²²

V prípade záujmu manželov upraviť svoje majetkové otázky zmluvou, nastupuje druhý majetkový režim – *zmluvný režim*. Legislatívny zámer túto zmluvu označuje ako *zmluvu o majetkovom spoločenstve manželov*, ktorú manželia môžu uzavrieť:

²⁰ Legislatívny zámer Občianskeho zákonníka, ktorý schválila Vláda Slovenskej republiky dňa 14. januára 2009 (ďalej aj ako „Legislatívny zámer OZ“) svojim uznesením č. 13 navrhuje koncepciu, aby sa matéria rodinného práva presunula do nového Občianskeho zákonníka, a tým sa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine zruší. Zásadná zmena spočíva v tom, že rodinné právo ako imanentná súčasť všeobecného súkromného práva sa stane organickou súčasťou Občianskeho zákonníka a všetky rodinnoprávne vzťahy, či už osobnej alebo majetkovej povahy budú v patričných súvislostiach a nadväznostiach upravené spolu s celým komplexom všetkých osobných a majetkových práv. Tým sa aj rodinnoprávna úprava podriadi kritériám všeobecného súkromného práva.

²¹ LAZAR, J. a kol.: *Návrh legislatívneho zámeru súkromného práva*. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti SR, 2008, s. 58–59.

²² KUBÍČKOVÁ, G.: *K navrhovanej úprave spoločenstva majetkových práv manželov*. In LAZAR, J. a kol.: *Návrh legislatívneho zámeru súkromného práva*. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti SR, 2008, s. 195.

- a) pred uzavretím manželstva (pôjde o zmluvu uzavretú medzi snúbencami s odkladacou podmienkou, že sa manželstvo uzavrie),
- b) pri uzavieraní manželstva,
- c) kedykoľvek počas trvania manželstva (manželia sú povinní v zmluve vysporiadať ich doterajšie majetkové spoločenstvo).

Navrhovaná úprava v súvislosti s možnosťou manželov, ale predovšetkým snúbencov uzavrieť zmluvy o majetkovom spoločenstve, prinesie nepochybné celý rad otázok – napr. do akej miery pôjde o prepojenosť medzi uzavretím manželstva a uzavretím zmluvy o majetkovom spoločenstve, ako posúdiť spôsobilosť maloletých osôb na uzavretie zmluvy, ako aj osôb postihnutých duševnou poruchou.²³

Z formálneho hľadiska vyžaduje navrhovaná úprava pre platnosť zmluvy o majetkovom spoločenstve manželov formu notárskej zápisnice. Jej opodstatnenosť je v našich podmienkach daná predovšetkým právnou tradíciou.²⁴

Z obsahového hľadiska dáva navrhovaná úprava manželom možnosť dohodnúť najmä:²⁵

- a) systém oddeleného majetku, pri ktorom každý z nich nadobúda veci a práva samostatne pre seba; pri správe tohto majetku si však môžu upraviť vzájomné zastupovanie,
- b) rozšírenie alebo zúženie rozsahu zákonného majetkového spoločenstva a obdobne aj správu spoločného majetku,
- c) vyhradenie vzniku zákonného majetkového spoločenstva ku dňu zániku manželstva,
- d) úpravu majetkových vzťahov aj inak, pokiaľ to neodporuje zákonu alebo dobrým mravom.

²³ GANDŽALOVÁ, D.: Návrh novej právnej úpravy spoločného majetku manželov vo svetle rekodifikačných prác pri príprave nového Občianskeho zákonníka v Slovenskej republike. In: *Notitiae Novae Facultatis Iuridicae Universitatis Matthiae Belii Neosolii*. Roč. 21. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2017, s. 25–35.

²⁴ S formou verejnej notárskej listiny manželskej zmluvy počítalo na našom území už uhorské občajové právo a taktiež Zákon o rodinnom práve z roku 1949 pripúšťal dohovorené modifikácie zákonného majetkového spoločenstva iba za podmienky predpisanej formy dohody, a to formy súdnej zápisnice. Túto tradíciu sleduje aj súčasná právna úprava, ktorá pre formu modifikačných dohôd predpisuje obligatórnu formu notárskej zápisnice.

²⁵ LAZAR, J. a kol.: *Návrh legislatívneho zámeru súkromného práva*. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti SR, 2008, s. 58.

Navrhovaná úprava majetkových vzťahov medzi manželmi rešpektuje zmluvnú slobodu manželov, na druhej strane však bude musieť byť zabezpečená ochrana tretích osôb, ktorých sa zmluva o majetkovom spoločenstve manželov nemôže dotknúť ani ohroziť ich práva. Z hľadiska platnej právnej úpravy treba poukázať na nedostatok spočívajúci v neexistencii registrácií modifikačných dohôd, ktorá je vzhľadom k prípadným sporom ohľadom vedomostí tretích osôb o obsahu dohody veľmi aktuálna. Aj na tieto otázky musí úprava *de lege ferenda* reagovať. Príslušná registrácia by tak napomohla stabilite a právnej istote v majetkových vzťahoch medzi manželmi.

V rámci úvah *de lege ferenda* taktiež vyvstáva otázka, či obsahom zmluvy o majetkovom spoločenstve má byť úprava majetkových práv a povinností po dobu trvania manželstva alebo zmluva môže regulovať aj majetkové pomery pre prípad zániku manželstva smrťou alebo jeho zrušenia rozvodom.

Záver

Prakticky nesplniteľnou, ale žiadúcou požiadavkou pri tvorbe práva je požiadavka, aby právna regulácia jednoznačne a možno čo najpresnejšie upravila súvislosti a dôsledky regulácie predmetného spoločenského vzťahu. V aplikáčnej praxi vždy vzniknú súvisiace otázky, ktoré bude vo fáze tejto aplikácie konkrétnej právnej normy potrebné vyriešiť pomocou všeobecných právnych zásad a vzájomnej súvislosti medzi relevantnými právnymi normami. Z toho titulu aj existujúci inštitút BSM v podmienkach Slovenskej republiky by mal byť nastavený s vyššou mierou citlivosti, aby sa dokázala ponížiť právna neistota dotknutých subjektov v okolnostiach, za ktorých budú jeho normy aplikované.

Záverom je nutné zdôrazniť, že súčasná právna úprava manželského majetkového práva nie je úprava tradičná, moderná. Naopak ide o úpravu historicky prekonanú, málo vyhovujúcu potrebám manželov. Právna úprava majetkových vzťahov medzi manželmi by nemala byť zložitá, zbytočne podrobná, či komplikovaná. Na druhej strane by právna úprava manželských majetkových vzťahov nemala byť ani príliš stručná, nakoľko sa potvrdzuje, že takáto právna úprava nerieši ani základné otázky, ktoré každodenný život prináša. Optimálny spôsob právnej úpravy sa preto hľadá ťažko. Viac ako na iných úsekoch právnej úpravy platí, že režim majetkových vzťahov medzi manželmi musí vychádzať z národných, historických, právnych i kultúrnych tradícií a zvyklostí a súčasne odpovedať i aktuálnym spoločenským požiadavkám.

Ako otvorenú úvahu *de lege ferenda* ďalej vnímame dohodu o zúžení rozsahu BSM a „zákaz retroaktivity“ na majetok, ktorý už do režimu BSM patrí. Prakticky ide o prípad, v ktorom sa majetok patriaci do BSM môže v rámci (zákonom dovolenej) modifikačnej dohody stať predmetom výlučného vlastníctva len jedného z manželov. Aj napriek podpornej argumentácii Najvyššieho súdu SR popri obdobných právnych stanoviskách ďalších krajských a obvodných súdov o zákaze retroaktivity a obchádzaní ustanovenia Občianskeho zákonníka máme za to, že ostáva aspoň na ďalšie zváženie jeho pomyselné dovolenie s náležitými exaktne vytýčenými zákonnými podmienkami a právnymi dôsledkami. Samozrejme snáď najpálčivejšou otázkou by ostala ochrana tretích osôb v ponímaní ich právnych nárokov a ďalšou pomyslenou ochranou aj v súvislosti s účelom existujúceho inštitútu odporovateľnosti právnych úkonov. V konklúzii uvedeného si dovoľíme vysloviť názor, že nakoľko Legislatívny zámer Občianskeho zákonníka nepojednáva o konkrétnych ustanoveniach,²⁶ považujeme za proaktívny prístup budúcich zákonodarcov, aby minimálne zväžili popri navrhovanej koncepcii aj ustanovenia, ktoré by umožňovali zmeniť individuálne určeným veciam (nie celej mase patriacej do BSM) ich režim z BSM na výlučné vlastníctvo len jedného z manželov a tým bola ešte viac posilnené základné východisko autonómie vôle. Prednesené je podporené aj elementárnym výkladom predmetnej právnej úpravy v Českej republike obsiahnutého v predošlej kapitole, ktorá umožňuje zmluvou spísanou formou požadovanej notárskej zápisnice obsiahnuť aj veci, ktoré už sú súčasťou ich spoločného majetku. *Ad absurdum* aj napriek rozdielnej terminológii a obsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov a spoločného jmění manželů nevidíme zásadnú prekážku pri zosúladení možnosti v rámci ich dispozičnej sféry, že jeden z manželov sa môže stať výlučným vlastníkom časti majetku a to vo vzťahu už k ich nadobudnutému spoločnému majetku.

S ohľadom na zásadné zmeny v právnom poriadku započaté po roku 1989, predovšetkým v súvislosti s návratom základných zásad súkromoprávnej úpravy je žiaduce, aby právna úprava majetkových vzťahov medzi manželmi bola uvedená do súladu hlavne so zásadou autonómie vôle a zmluvnej slobody. Rešpektovanie týchto zásad vytvára priestor pre alternatívny zmluvný majetkový režim, ktorý umožňuje zohľadniť individuálne záujmy manželov, no zároveň

²⁶ Rešpektujeme v rámci zverejneného Legislatívneho zámeru OZ úsilie komisie o a maximálne rešpektovanie autonómie vôle a širších možností manželov upraviť svoje majetkové pomery zmluvou, t. j. zakotvenie zmluvného majetkového spoločenstva ako primárnej formy usporiadania majetkových vzťahov medzi manželmi.

nemožno prehliadnúť potrebu stanoviť určité obmedzia zmluvnej slobody, a to v záujme ochrany rodiny, potencionálne slabšieho manžela, ako aj práv tretích osôb.

Resumé

On the Contractual Regulation of Property Relations between Spouses in the Slovak Republic

The authors focus on the contractual regulation of property relations between spouses and their questionable rule between future spouses. According to the legislation in force, spouses are allowed to contractually modify the legal scope of the community of property. However, the very institute of a „prenuptial agreement“ is still absent in the legal order of the Slovak Republic. This paper aims to analyse the current legal regulation of property relations between spouses within the framework of legal possibilities and in the light of comparison with the Czech legislation. The authors also point out *de lege ferenda* considerations in the context of the forthcoming recodification of private law in the Slovak Republic.